

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت

د علومو اکاډمي

د سيمه ييزو مطالعاتو مرکز

گزارش سال ۱۳۹۸ هـ.ش مرکز مطالعات منطقه یی

informationasakabul@gmail.com

رياست اطلاعات و ارتباط عامه

دست آوردهای علمی مرکز مطالعات منطقه‌یی اکادمی علوم افغانستان از بابت سال ۱۳۹۸ هـ ش

در شرایط متغیر کنونی جهان و منطقه، افغانستان مانند دیگر دولت‌ها نیازمند آن است که در رابطه به موضوعات سیاسی، اقتصادی و فرهنگی کشورهای منطقه معلومات علمی و دقیق داشته باشد. دولت جمهوری اسلامی افغانستان با شناخت و آگاهی از اوضاع و تحولات سیاسی، روابط خارجی و خط و مشی کشورهای منطقه، می‌تواند؛ روابط خود را با کشورها و سازمان‌ها مذکور در عرصه‌های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی گسترش دهد و به منظور نایل شدن به این هدف مرکز مطالعات منطقه‌یی در چوکات اکادمی علوم افغانستان ایجاد شده است، هدف اصلی و اساسی این مرکز، ارایه تحقیقات، معلومات و تحلیل‌های مورد نیاز برای دولت جمهوری اسلامی افغانستان، پوهنتون‌ها، جامعه مدنی، رسانه‌ها و غیره علاقمندان در رابطه به مسایل استراتژیک منطقه‌یی است. چون تحقیقات و معلومات علمی در زمینه‌ی به مسایل منطقه‌یی دولت جمهوری اسلامی افغانستان را در مورد انتخاب خط و مشی سیاست خارجی کمک و همکاری کرده می‌تواند، زیرا در عصر کنونی بدون معلومات دقیق و تحقیقات علمی انتخاب راهکارهای سیاست خارجی دشوار یا حتا یک عمل نا ممکن به حساب می‌آید.

اعضای علمی مرکز مطالعات منطقه‌یی اکادمی علوم افغانستان با توجه به اهمیت مسایل منطقه‌یی، در جنب اجرای تحقیقات علمی خویش، به نگارش مقالات جهت نشر در فصلنامه مرکز، برگزاری نشست‌های تحلیلی، ارایه کنفرانس‌های علمی و نگارش تحقیقات سالانه راجع به تحولات و مسایل جدید در کشورهای منطقه نیز مبادرت می‌ورزند.

تحقیق‌های علمی مطالعات منطقه‌یی که از جانب محققین این مرکز اجرا می‌گردد؛ به حکومت جمهوری اسلامی افغانستان در جور کردن و تطبیق کردن سیاست خارجی منطقه‌یی کمک میکند، همچنان حکومت افغانستان می‌تواند که از تحقیقات این مرکز در روش‌های خارجی سیاسی، اقتصادی و فرهنگی استفاده کند.

این مرکز معلومات و آگاهی دقیق از تحولات سیاسی، اقتصادی و فرهنگی را در دسترس مردم و جامعه قرار می‌دهد که چنین آگاهی می‌تواند در فهم جامعه و مردم برای حمایت از حکومت نقش برجسته داشته باشد.

استادان و محصلین پوهنتون های دولتی و خصوصی می توانند از نتایج تحقیقات این مرکز برای نوشتن آثار ترفیعی، کتب و مقالات خود استفاده نمایند و در کنار مواد درسی از منابع تحقیقاتی این نهاد به گونه منابع ممد برای نگاشتن مونوگراف ها، تیزس ها و دیزرتیشن هایشان استفاده نمایند.

علاقمندان، پژوهشگران، استادان و محصلین پوهنتون ها و پالیسی میکران می توانند تحقیقات مرکز مطالعات منطقه یی، اکادمی علوم را از ریاست نشرات اکادمی علوم و از مرکز مطالعات منطقه یی بدست بیاورند.

فعالیت ها و دست آوردهای علمی اعضای مرکز مطالعات منطقه یی از بابت سال ۱۳۹۸ هـ ش قرار ذیل است:

اول: مرکز مطالعات منطقه ای در جریان سال ۱۳۹۸ هجری شمسی بالای ۱۶ تحقیقات علمی، مطابق اصول و معیارهای آکادمی علوم تحقیق نموده که بعد از ختم میعاد معینه آماده چاپ خواهند شد. عناوین تحقیقات متذکره قرار ذیل است.

۱: له گاونډیو هېوادونو سره د افغانستان اړیکې (۲۰۰۰-۲۰۱۴ ز). خپرونکی: خپړندوی محمد سرور احمدزی. (خپرونکی په عامه ادارې او پالیسی کې ماسټرې لري او اوسمهال د سیمه ییزو مطالعاتو د مرکز رئیس دی.)

۲: د شوروي اتحاد رامنځته کېدل او ړنگېدل؛ پر سیمه او افغانستان یې اغېزې (۱۹۱۷-۱۹۹۱ ز). خپرونکی: خپړندوی عبدالخالق فردوس. (خپرونکی په حقوقي علومو کې ماسټرې لري او اوسمهال د سیمه ییزو مطالعاتو د مرکز علمي منشي دی.)

۳: له امریکا او روسیې سره د هند اړیکې او پر افغانستان یې اغېزې (۱۹۹۱-۲۰۱۶ ز). خپرونکی: خپړندوی ضیا الحق ضیا. (خپرونکی په بین المللي اړیکو کې ماسټرې لري او اوسمهال د سیمه ییزو مطالعاتو د مرکز د هند او پاکستان انسټیټوت امر دی.)

۴: له امریکا متحده ایالاتو سره د پاکستان اړیکې؛ د سیمې او افغانستان پر سیاسي او اقتصادي حالت یې اغېزې (۱۹۴۷-۱۹۹۱ ز). خپرونکی: خپړندوی جلال الدین نجیم. (خپرونکی په بین المللي اړیکو کې ماسټرې لري او اوسمهال د سیمه ییزو مطالعاتو د مرکز د هند ډیپارټمنت امر دی.)

۵: د هند او پاکستان اړیکې او د سیمې او افغانستان پرحالاتو یې اغېزې (۱۹۴۷-۲۰۱۵ ز). خپرونکی: خپړنیار احسان الله احسان. (خپرونکی د سیاسي علومو د ماسټرې دورې محصل او د سیمه ییزو مطالعاتو د مرکز د پاکستان ډیپارټمنت امر دی.)

- ۶: د منځنۍ آسیا پر وړاندې د چین او روسیې د بهرنیو سیاستونو مقایسوي څېړنه او پر منطقه یې اغېزې (۱۹۹۱-۲۰۲۰ز). څېړونکي: څېړندوی عمران زکریا. (څېړونکي د بین المللي اړیکو د ماسټري دورې محصل او د چین انسټیټوت علمي غړی دی.)
- ۷: بررسی نقش جیوپولیتیک افغانستان در سیاست گزاری های خارجی (۱۹۷۸-۲۰۱۶م). نویسنده: معاون محقق زهره محمدزی. (محقق محصل دوره ماستری روابط بین الملل و امر انسټیټوت چین است.)
- ۸: بررسی جایگاه آسیای مرکزی در سیاست خارجی روسیه و تاثیر آن بالای افغانستان. نویسنده: محقق عبدالشکور سالنگی. (محقق در روابط بین الملل ماستری دارد و عضو علمی انسټیټوت آسیای مرکزی است.)
- ۹: بررسی روابط چین و ایالات متحده امریکا و تاثیرات آن بالای افغانستان (۱۹۴۵-۲۰۱۴م). نویسنده: محقق بسم الله خان رنجبر. (محقق محصل دوره ماستری روابط بین الملل و عضو علمی انسټیټوت آسیا مرکزی است.)
- ۱۰: د مرکزی آسیا په وړاندې د روسیې او امریکا د بهرنی سیاست مقایسوي څېړنه او پر افغانستان یې اغېزې (۱۹۹۱-۲۰۱۹ زکال). څېړونکي: څېړندوی رحمت الله خان همت. (څېړونکي په بین المللي حقوقو کې ماسټري لري او اوسمهال د منځنۍ آسیا انسټیټوت علمي غړی دی.)
- ۱۱: بررسی حقوقی تجارت و حمل نقل بحری افغانستان. نویسنده: محقق غلام نبی حنفي. (محقق محصل دوره ماستری حقوق بین الملل خصوصی و امر انسټیټوت کشورهای عربي است.)
- ۱۲: حقوق بشر و انکشاف آن در افغانستان. نویسنده: محقق نعمت الله اخگر. (محقق محصل دوره ماستری حقوق بین الملل و عضو علمی انسټیټوت کشور های عربي است.)
- ۱۳: نظام های انتخاباتی و نحوه تطبیق آن در افغانستان. نویسنده: محقق راضیه غوث. (محقق محصل دوره ماستری روابط بین الملل و امر انسټیټوت ایران و ترکیه است.)
- ۱۴: بررسی حضور جامعه جهانی در افغانستان پس از یازده سپتامر و تاثیرات آن در استراتیژی مبارزه با تروریسم در منطقه. نویسنده: محقق فوزیه فضلی. (محقق در علوم سیاسی ماستری دارد و عضو علمی انسټیټوت ایران و ترکیه است.)
- ۱۵: د امریکا متحده ایالاتو سره د پاکستان اړیکې؛ د سیمې او افغانستان پر سیاسي، اقتصادي او ټولنيزو حالاتو یې اغیزې (۱۹۹۱-۲۰۱۶ز). څېړونکي: څېړندوی عبدالصبور مبارز. (څېړونکي په حقوقي علومو کې ماسټري لري او اوسمهال د سیمه ییز مطالعات مجلې مسؤل مدیر او د هند او پاکستان انسټیټوت علمي غړی دی.)

۱۶: بررسی روابط چین با کشورهای آسیای مرکزی و تاثیرات آن بالای افغانستان (۱۹۹۱-۲۰۱۴م).
نویسنده: معاون محقق کمال الدین سهیم. (محقق محصل دوره ماستری روابط بین الملل و عضو علمی
انستیتوت آسیای مرکزی است.)

دوم: مرکز مطالعات منطقه‌ای در سال ۱۳۹۸ هجری شمسی به تعداد پانزده تحقیقات سالانه را تحریر نموده
که آماده چاپ می باشد:

۱: د پاکستان او هند اړیکې. څېړونکي: څېړندوی محمد سرور احمدزی.
۲: پیوند های امنیتی افغانستان و مجموعه امنیتی خارو میانه. نویسنده: محقق نعمت الله اخگر.
۳: حقوق و جایگاه اقلیت های قومی و مذهبی در ترکیه بعد از تاسیس جمهوریت. نویسنده: محقق فوزیه
فضلی.

۴: تزاری روسیه او له افغانستان سره یې اړیکې. څېړونکي: څېړنپوه عبدالرحیم بختانی. (څېړونکي په تاریخ
کې ماسترې لري او اوسمهال د منځنۍ اسیا انستیتوت امر دی.)

۵: د تاجکستان او ایران اړیکې (۱۹۹۱-۲۰۱۹ز). څېړونکي: څېړندوی رحمت الله همت.

۶: اصلاحات و کارکرد اصلاح طلبان در چین (۱۹۷۸ - ۲۰۱۹ م) نویسنده: معاون محقق زهره محمدزی.

۷: روابط ایران با کشورها سوریه، لبنان و یمن (۱۹۷۹ - ۲۰۱۸م) نویسنده: محقق راضیه غوث.

۸: اهمیت اسیا مرکزی برای قدرت های بزرگ. نویسنده: محقق بسم الله رنجبر.

۹: بررسی زمینه های همگرایی میان کشورهای آسیا مرکزی. نویسنده: محقق کمال الدین سهیم.

۱۰: د هند د کورنیو بدلونونو څېړنه (۱۹۸۹ - ۱۹۹۸ ز) څېړونکي: څېړندوی جلال الدین نجیم.

۱۱: د هند او سریلانکا اړیکې (۱۹۹۳ - ۲۰۱۰ ز) څېړونکي: څېړندوی ضیا الحق ضیا.

۱۲: د روسیې او تاجکستان د اړیکو څېړنه (۱۹۹۱-۲۰۰۱ ز) څېړونکي: څېړندویه مینا مسعوده نېکیار.
(څېړونکي روسیې او قفقاز انستیتوت امره ده.)

۱۳: د هندوستان ملي کنگرس گوند. څېړونکي: څېړندویه خاطره شینواری. (څېړونکي د روسیې
د پیارتمنټ امره ده.)

۱۴: سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی اسلامی (ISESCO) و رابطه ان با افغانستان. نویسنده: محقق غلام
نبي حنفي.

۱۵: معضل اب در آسیای مرکزی و ارتباط ان با افغانستان. نویسنده: محقق عبدالشکور سالنگي.

سوم: مرکز مطالعات منطقه‌ای در سال ۱۳۹۸ هجری شمسی در راستای تامین اهداف خویش به تعداد چهار
سمینار را نگاشته و ارائه نموده است، که عناوین سمینار های متذکره و نام ارائه کننده های آنها قرار ذیل
است:

۱: افغانستان او سیمه ییزه همکاري؛ فرصتونه او ستونزې. خپرونکی او وړاندې کوونکی: خپرونډوی محمد سرور احمدزی.

۲: جنگ علیه تروریسم و نقض قواعد حقوق بین الملل بشردوستانه در افغانستان پس از ۲۰۰۱ م. نویسنده و ارایه کننده: محقق نعمت الله اخگر.

۳: مشارکت سیاسی زنان در پرتو قانون اساسی ۱۳۸۲ ه. ش. نویسنده و ارایه کننده: محقق راضیه غوث.

۴: پیوند های امنیتی افغانستان با جنوب آسیا. نویسنده و ارایه کننده: محقق عبدالشکور سالنگی.

چهارم: مرکز مطالعات منطقه یی در پهلوی کار های علمی - تحقیقی در جریان سال ۱۳۹۸ ه. ش برای چهار جلد مجله مطالعات منطقه ای ۳۲ عنوان مقاله علمی را نگاشته که یک تعداد ان چاپ و متباقی در آینده نزدیک به چاپ خواهند رسید، عناوین مقالات متذکره قرار ذیل است:

الف - در شماره نخست مجله مطالعات منطقه ای مقالات ذیل شامل است:

۱: گفتگوهای اخیر صلح یمن و تأثیرات آن بر منطقه.

۲: د عمران خان په مشرې د پاکستان د بهرنۍ پالیسې ارزونه.

۳: نقش چین در افغانستان.

۴: له برجام وروسته د روسیې او ایران اړیکې.

۵: بررسی نقش ترکیه در عرصه باز سازی افغانستان پس از ۲۰۰۱ م.

۶: په پاکستان کې د تحریک انصاف گوند واک ته رسېدل او پر افغان - پاک اړیکو یې اغیزې.

۷: بررسی وضعیت حقوق بشر در سوریه و یمن پس از بحران.

۸: د ایران اسلامي شورا پېژندنه او څرنگوالی.

۹: د آبخازیا او اوسیتیا تاریخي او سیاسي حالات.

۱۰: د هند سمندر سیاسي او اقتصادي ارزښت.

۱۱: نقش سبک هندی در گسترش و پویایی مشترکات فرهنگی منطقه یی.

ب: در شماره دوم و سوم مجله مطالعات منطقه ای مقالات ذیل شامل است:

۱: سودان پس از عمر حسن البشیر.

۲: د امریکا متحده ایالاتو او منځنۍ آسیا هیوادونو اړیکې.

۳: سیاست فرهنگی چین و کاربرد آن در افغانستان بعد از ۲۰۰۱ م.

۴: په جنوبي قفقاز کې د روسیې موخې.

۵: جایگاه ترکیه در سیاست خارجی افغانستان.

۶: د افغانستان او پاکستان د اړیکو په ښه کولو کې د چین رول او موخې.

- ۷: تامین صلح و آشتی ملی در تاجکستان.
- ۸: دیوبند درالعلوم سیاسی فکر او پر افغانستان یې اغېزې.
- ۹: د هند په سياسي نظام کې د ښځو ونډه.
- ۱۰: له برجام څخه د امریکا وتل او پر افغانستان یې اغېزې.
- ۱۱: نقش سلاطین چک در گسترش و شگوفایی زبان او ادب دری در کشمیر.
- ج: در شماره چهارم مجله مطالعات منطقه‌ای مقالات تحت عناوین ذیل شامل است:

- ۱: نقش ادیان، فرهنگ و وسایل اطلاعات جمعی در حل نزاع و تامین صلح.
- ۲: نگاهی بر روابط ایران و عربستان در دوره حسن روحانی.
- ۳: رویکرد فرهنگی ترکیه در افغانستان.
- ۴: اهمیت بندر چابهار و گوادر برای منطقه.
- ۵: لایحه استرداد مجرمین به چین و اعتراضات رد هنگ کنگ ۲۰۱۹م.
- ۶: اعتراضات اخیر در عراق و لبنان.
- ۷: له مرکزي اسيا سره د اروپايي اتحاديې اړیکې.
- ۸: د افغانستان او پاکستان پر سوداگریزو اړیکو د گمرکي تعرفو اغېزې.
- ۹: د پاکستان او هند په اړیکو کې د وروستیو بدلونونو ارزونه.
- ۱۰: په هند کې د تابعیت د نوي قانون تصویب او پر وړاندې یې غبرگونونه.